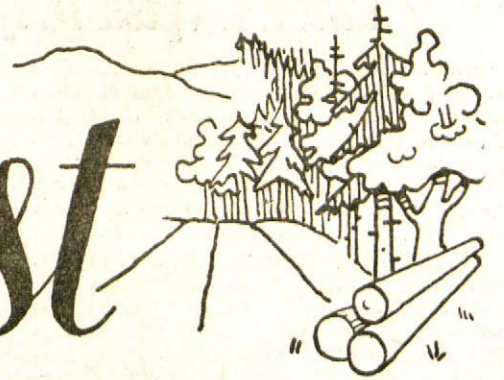

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOMELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

Leto I. — Stev. 24

Novo mesto, 5. avgusta 1950

Izhaja tedensko

Kako smo v novomeškem okraju pripravili odkup belih žit

Priprave za odkup belih žit v okraju Novo mesto niso potekale tako, da bi danes, ko se je odkup že pričel, lahko pričakovali izrednih uspehov. Vsekakor bo odkup uspešen, izognili bi se pa marsikateri težavi, če bi krajevni ljudski odbori in komisije za ugotovitev hektarskega donosa ter okrajni aktivisti s poverjeništvom za državne nabavke temeljiteje izpolnili svoje naloge. Da se je odkup začel šele preteklo soboto, je krivda tudi v Ljubljani, odkoder so poslali za novomeški okraj plan šoštanjskega okraja. Ko so v Novem mestu plan razdelili in začeli z njim seznanjati kmete, so v Ljubljani ugotovili napako, v Novo mesto pa poslali nov plan. Teden dni dragocene časa je šlo v nič. Takole nekako se je začelo. Okraj je uvidel, da čas beži. Revizijo o hektarskem donosu so na krajevnih ljudskih odborih v glavnem vestno izpolnili. Ponekod natančneje, kot drugod.

Tudi mlačev ne poteka tako, kakor bi človek želel. Okraju Novo mesto dodeljene mlatilnice včasih zaidejo drugam. Tako se je mlatilnica, ki bi morala luščiti pšenično zrnje v našem okraju, znašla kar na lepem na Raki. Menda je tam več belega kruha, prekajene svinjine in vina. Gustroj je dolžan dati za to odgovor, prav tako tajnica KLO Prekope, ki je odšla mlatiti na Rako, namesto da bi skrbela v svojem kraju, odnosno okraju, za uspešno mlačev.

Norme, koliko žita ima oddati posamezni kmet svoje skupine na en hektar obdelovalne zemlje, tudi niso odgovorne komisije povsod pravilno postavile. Poglejmo samo v KLO Gradišče. V tem kraju je obremenitev velikih kmetov prenizka. Dokaz imamo pred seboj: I. skupini je postavljena norma 16 kg belih žit na en hektar obdelovalne zemlje, drugi skupini 42 kg, tretji 59, četrti 75, peti 58 in šesti 60 kilogramov. Primerjajmo le drugo in pto skupino. Nepravilno delo odgovorne komisije je na dlani, pa tudi primerjave ostalih skupin med seboj pričajo, da na KLO v Gradišču ni vse v redu. V Gradišču tudi s hektarskim donosom ni vse v redu. Komisija je s tajnikom odbora vred določila hektarski donos 700—800 kg, ugotovljeno pa je od strani okrajnih aktivistov, ki so vestno delali, da je stvaren donos 1550 kg.

Primer iz Bele cerkve je tudi prepričljiv dokaz o nepravilnem delu komisij in odbora. Ferkolj Alojz, član KLO je obremenjen z 974 kg vseh belih žit, ostala gospodarstva pete skupine, v kateri je tudi Ferkolj, pa so obremenjena po 1700 kg in celo 2200 kg vseh belih žit.

Takih primerov imamo tudi v drugih KLO. Vzroke ni težko najti: zbori

Častna, pa tudi odgovorna je naloga okrajnega plenuma OF

Preteklo nedeljo je zasedal v Novem mestu razširjeni plenum OF novomeškega okraja. Poleg članov plenuma in odbornikov nekaterih osnovnih organizacij je bil navzoč tudi član IOOF Slovenije tov. Bogdan Osolnik, pomočnik ministra za znanost in kulturo vlade FNRJ, katerega so aktivisti topla pozdravili.

Dnevni red plenuma je vseboval referat o reorganizacijskih ukrepih v državni upravi in nalogah, ki stoje pred OF v zvezi z decentralizacijo v naših političnih in gospodarskih ustanovah. O tem važnem vprašanju je obširno govoril sekretar OK KPS novomeškega okraja tov. Martin Zugelj. Iz njegovega obsežnega predavanja prinašamo nekaj glavnih misli.

Geslo: »Zemljo kmetom, tovarne delavcem« ima v sebi globok vsebinski smisel. To geslo vsebuje, kakor je dejal tovariš Tito nedavno v zvezni skupščini, celoten program socialističnega odnosa v proizvodnji glede na družbeno lastnino, glede pravice in dolžnosti delovnih ljudi — in ga zato moramo in moramo uresničiti v praksi, če hočemo zares zgraditi socializem. V kratkem bodo delavci s svojimi delavskimi sveti začeli prevzemati tovarne, rudnike, železnice in ostala proizvodna sredstva v neposredno upravljanje. Dosedanja državna lastnina teh sredstev bo postopoma prešla v višjo obliko socialistične lastnine. Ni namreč najvišja oblika družbene lastnine drž. lastnina, kakor to učijo in delajo v Sovjetski zvezi! Nasprotno. Naša pot v socializem dokazuje, da je državna lastnina najnižja oblika družbene lastnine. Vodstvo naše države, ki brezmejno zaupa svojemu prednemu ljudstvu, dalje razvija čisti nauk marksizma-leninizma. V Sovjetski zvezi 31 let po revoluciji še nikomur ni prišlo na misel, da bi izročil tovarne delavcem v neposredno upravljanje. V Sovjetski zvezi danes grobo

pačijo znanost Marxa in Lenina, govorijo o »vodilni vlogi velikoruskega naroda nad ostalimi narodi Sovjetske zveze, proglašajo cele narode za reakcionarne, jih preseljujejo itd., enostransko vzgajajo ljudi, v svoji zunanji politiki pa se zaradi breznačnosti poslužujejo ukrepov imperialističnih držav. Vzrok za tako stanje lahko iščemo v tem, ker se je v sovjetsko Partijo vgnezdil birokratizem, ki se skupno z birokratskim državnim aparatom zrašča v eno celoto. Ne ljudstvo — temveč država in njen zamotan aparat, to je postal cilj sovjetskih voditeljev.

Tudi pri nas, je nadaljeval tov. Zugelj, se je v gospodarsko, upravno in politično življenje začel vrtaviti najnevarnejši nasprotnik socializma — birokratizem. V čem obstoji birokratizem? Ta nalezljiva bolezen ni skrita samo v delu tistih ljudi, ki niso videli potreb ljudstva in so mimo življenja vodili papirnato borbo z različnimi težavami. Birokratizem ni samo v neštevitih zamotanih obrazcih, poročilih, dopisih, kilometrskih statistikah itd. Birokratizem, ki mu nudita tehnična in kulturna zaostalost naroda najugodnejša tla, je začel poganjati korenine tudi v glavah ljudi, ki so ponekod delali in šli naprej samo takrat, ako jih je na to opomnila okrožnica ali vzpodbudil dopis. Naše vodstvo pa je pravočasno spoznalo veliko nevarnost. Prenehali smo prenašati sovjetske šablone, dasiravno smo v prvih letih naše izgradnje lahko s pridom uporabili prenekatere dobre izkušnje iz SZ. Napovedali smo boj birokratizmu. Ta boj pa je mogoče voditi do končne zmage, kakor je učil Lenin, ako je vse ljudstvo udeleženo v upravljanju. Zato pomeni novi zakon o upravljanju državnih gospodarskih podjetij in višjih gospodarskih združenj po delovnih kolektivih še krepkejši razmah našega zgodovinskega procesa. Napačno pa bi bilo seveda zamejnati nujno potrebno evidenco in administracijo že z birokracijo.

Kako je delala Fronta v našem okraju

Tovariš sekretar se je v svojem referatu nato dotaknil dela OF v novomeškem okraju. Kritiziral je osnovno slabost v delu okrajnega odbora OF, ki je bila v tem, da

volivcev niso bili temeljito izpeljani, oziroma jih enostavno ni bilo. Tajnik Pavšek v Beli cerkvi pravi, da takih sestankov sploh ni treba. Torej tako, množičnih sestankov ni treba! In prav ti sestanki so tisti, kjer se lahko ljudje najbolj odkrito razgovore, kjer imajo najlepšo priliko za razkrinkavanje špekulantov in kjer lahko pravilno obremenijo posamezna gospodarstva. In teh sestankov, tovariš Pavšek, ni treba!

Mlatilnice in cepci so v našem okraju izluščili že nič koliko mernikov pšeničnih zrn. Tudi mlatilne merice se že zbirajo na določenih zbirališčih. Zbiralci teh meric so bili točno poučeni, kako naj poteka to odgovorno delo. Vedo, da ne sme biti v oddanem žitu več smeti, odnosno primesi, kot le 2%, če pa je več kot 2% in to do 10%, potem se mora ta odstotek zaračunati po manjši ceni, več primesi kot 10% pa sploh ne sme biti. Takšno žito zbiralnica ne sme prevzeti. V Št. Jerneju pa na zbiralnici delajo tako, ka-

kor se poljubi določenemu zbiralcu. Kar povprek. Delo takega zbiralca zahteva odgovor in kazen. Mlin v Mačkovicu daje jasno sliko, kako izpolnjujejo zbiralci zaupano jim delo. 24. julija so pripeljali s kamionom žito I. kvalitete, v resnici pa je bilo v dveh vrečah vse polno ljuljke. Z drugo pošiljko so pripeljali v ta mlin od celokupnega žita 30% primesi, sme je pa biti največ 10%.

Zadruga v Beli Cerkvi je sicer pokazala, da svojo dolžnost izpolnjuje vse drugače, kot pa nekateri privatniki, vendar ne tako, kakor bi morala. Žito je bilo slabo očiščeno.

To so podatki, s katerimi doslej razpolagamo. Dnevi, ki so pred nami, bodo pokazali nove napake, prav tako pa tudi lepe primere zadružnega sektorja in pa privatnih kmetov, ki bodo svojo dolžnost do skupnosti izpolnili nadvse častno. Še je čas, da se marsikje popravi zamujeno in tako zagotovi delovnemu človeku prepotreben kos dobrega kruha.

poverjeništev in skušal preko njih politično delati na terenu, kar pa seveda ni rodilo potrebnih uspehov. Namesto, da bi člani plenuma, med katerimi so naši najprednejši in najboljši aktivisti OF, neprestano vsak v svojem kraju razlagali članom Fronte našo politično linijo, tolmačili odredbe in zakone in pojasnjevali ljudem, kam gre naš razvoj, so tu in tam sicer včasih aktivisti okrajnega ljudskega odbora imeli sestanke, vendar pa so isti ljudje takoj nato v prav istih krajih opravljali naloge odkupnih podjetij, izterjevali davke itd. Pri tem je prišlo do grobih nepravilnosti. Namesto, da bi bili ljudski odbori skupno s krajevnimi odbori OF pravično in življenjsko razdeljevali odkupne obveznosti, so — mimo ljudstva, brez zborov /volivcev in brez političnih sestankov frontne organizacije marsikje delali hude napake.

Nepravilnosti je treba nemudoma popraviti. Okrajni odbor OF, ki mora videti v članih plenuma svoje najozje sodelavce, mora začeti uresničevati osnovno nalogo Fronte: politično delo na vasi. Naloge, ki stoje pred ljudsko oblastjo, odkupnimi podjetji itd. bodo izvrševali za to odgovorni ljudje. Frontne organizacije pa bodo s pomočjo frontnih aktivistov, predvsem pa s sodelovanjem članov plenuma OF, skrbela za živo politično spremljanje vseh dogodkov doma in po svetu.

Ko je nato tov. Zugelj razložil članom plenuma njihove naloge za politično in kulturno vzgojo ljudstva, je podčrtal nalogo, ki stoji pred nami vsemi: usmerjati miselnost našega človeka v socialistično miselnost. Nadalje je obširno govoril o nalogah nadaljnega širjenja zadružništva v okraju in dolžnostih, ki jih imajo pri utrjevanju dosedanjih in ustanavljanju novih zadrug organizacije OF. — Govoril je nato o drugem ljudskem posojilu in govoril o vojni, na katere frontne organizacije ne odgovarjajo članom in ne pojasnjujejo jasnega stališča naše države, ki se bori za mir. V narodnoosvobodilni vojni se nismo plašili krvavih okupatorjev, ki jih je bilo kakor lista in trave ter smo jih in njihove domače pomagače — izdajalce pognali zmagoslavno z naše zemlje. Več samozavesti in narodnega ponosa, predvsem pa prepričanja, da imamo z vsakim dnem na svetu več iskrenih prijateljev, ki vidijo v nas zgled male, svobodne in samostojne države, ki se resnično bori za enakopravnost med narodi in za mir, ki bo enak za velike in male, vse to nas mora krepiti in utrjevati v našem vsakdanjem delu.

Uspehi . . .

O delu in organizacijskem stanju Fronte v okraju je poročal tov. Burger. V prvem polletju je bilo sprejetih v OF v okraju nekaj nad 600 novih članov. Organizirana sta bila dva tečaja za odbornike KO OF, tekem koscev se je udeležilo 120 ljudi, ljudska inspekcija pa ima v vrstah OF 228 in pri sindikatih 119 članov. V Smihelu in Brunicah sta najdelavnejši grupi ljudskih inspektorjev. V tednu cest je bilo prostovoljno delo frontovcev doseženo s 106%, v tednu pogozdovanja pa pogozdenih 22 ha goličav in narejenih nad 1700 prostovoljnih ur. Komisija za agitacijo in tisk je začela izdajati »Dolenjski list«, ki se je že lepo razširil v treh dolenjskih okrajih, bo pa še moral izboljšati svoje delo. V petih gozdnih brigadah je letos delalo nad 350 frontovcev. Dve brigadi sta bili udarni, ena pohvaljena. V novomeški brigadi pa je poleg tega priborila okraju prehodno zastavo IOOF Slovenije v trajno last. Pohvaljene so bile

(Nadaljevanje na 2. strani spodaj)

Prometnim nesrečam: ZAPIK!

Spomin na prometno nesrečo na Kandijem križišču, ki je terjala življenje kmetice iz St. Jošta, je vsem Novomeščanom še v spominu. Šest otrok je ostalo brez matere, sedmi pod srcem nesrečne žene je z njo vred še nerojen umrl. Zalost in jok zapuščenih otrok ne bosta nikdar priklicala izgubljenih matere, ki je ne more nihče na svetu nadomestiti. Nedavna nesreča s kamionom na gorjanski cesti nad Težko vođa je tudi zavila v črtno dve družini.

Število drugih, manjših ali večjih nesreč, ki niso redke in terjajo materialne žrtve in zdravniško pomoč v bolnišnicah, zahtevajo od vseh nas, ki imamo vsakodneвне opravke po poteh in cestah, da pogledamo štvari do dna in rečemo odločno: »Zapik!«

Nočemo zvrčati glavno krivdo teh nesreč le na voznike motornih vozil, vendar lahko mirne duše povemo, da so prav oni največkrat vzrok. Nesodobne ceste in ulice, grajene v preteklosti, so v našem okraju, posebno pa v Novem mestu, vsem nam resen opomin. So šoferji, ki bi jim človek zaupal zaklade: svojo odgovorno službo izpolnjujejo vestno, pošteno in vredno človeka našega časa, ki se bori za socializem. Svetel primer takega voznika je šofer OKAP tov. Zupancič. Pri vsej odgovornosti in včasih skoraj prenapornih službi ne bo nikdar pozabil, da je človek, ki ga srečuje ali dohiteva danes za državo bogastvo, ki se da le težko nadoknaditi. Imamo pa tudi take, ki zaslužijo, da bi jim človek snel roke z volana, jih vklebil in jih poslal tja, kamor spadajo. Če oni ne spoštujejo svojega bližnjega, tudi ne zaslužijo, da drugi nje spoštujejo. Nedavni primer — zopet v Kandiji — ko je tovornjaki avtomobil kot za stavo drvel za kolesarjem, ki je s tem, da je vršel kolo od sebe pod avtomobil sam za las ušel gotovi smrti, zaslužijo težko obsodbo. Kdorkoli je za volanom, pa naj bo v taki ali taki službi, in se ne drži prometnih predpisov, ter s tem spravlja v nevarnost

ljudi: na strog zagovor z njim! Za kolesarje velja isto. Ti so še bolj predrzni. So taki, ki na prometnih krajih žele prikazati ljudem cirkuško izvežbanost s kolesom. Nerodka slika novomeškega kolesarja ja tale: po cesti gre starček. Kolesar se pripodi za njim brez zvonjenja, se obregne vanj ali ga celo podre; in da bo nesramnost še večja, se mu za nameček še zareži v obraz. Takemu kolo iz rok in ga dati tistemu, ki ga bo uporabljala za koristne namene ali pa za zdrav šport.

Krivico bi delali šoferjem in kolesarjem, če bi valili vso krivdo za nesreče le na nje. Imamo pešce, ki se včasih vrtijo kot pijane muhe, da spravijo iz ravnotežja še tako vestnega šoferja. Mislim, da ne bo zamere, če ponovimo besede ne samo enega šoferja: »Kokoš, krava in klepetava ženska na cesti, je najmanj zaželeno srečanje!«

Vse to velja tudi za voznike s konji, kravami, voli — predvsem pa z mulami. Ti zadnji se včasih po najprometnejših ulicah tako zakade, kot da bi imeli vajeti v rokah sam Elija.

Ne bo napak, če ob tej priliki opozorimo vse tiste, ki v pogostih prilikah počenajajo z motornimi kolesi tak nepotreben hrup na cestah, da tudi tistemu, ki ima živce popolnoma zdrave, to preseda. Vsi tisti, ki odgovarjajo za red na cesti, se pa naj ob teh prilikah znajdejo na mestu in uredi s kalilci miru tako, da bo prav.

Velja za vse nas: upoštevajmo cestne, odnosno prometne predpise, spoštujmo svojega bližnjega. Nagrada za opreznost bo velikanska: utihnili bo jok in posušile se bodo solze zapuščenih otrok, družini bo ostal oče, mati ne bo objokovala izgubo edinca, in mi sami bomo močnejši v tako težki bitki za našo srečo, kakršno bijemo tudi mi v novomeškem okraju.

Se enkrat: prometnim nesrečam in kalilcem miru zapik! S.

Za devizo in za našo — žejo!

Tri novomeške frontne brigade, ki so v našem slavnem Rogu dobile priznanje za svoje veliko delo, so s svojimi uspehi povedale, da smo tudi ljudje iz novomeškega okraja čvrsto povezani z našim petletnim planom in da nočemo zaostajati za drugimi prvobornici socializma. Zadoščenje, ki ga danes imajo frontovci teh treh brigad, ni majhno, še večje pa bo, ko bomo gledali v teh dneh »hmeljarjev«, ki bodo na Stajerskem obirali sad, ki nam tako prijetno hladi žejo v vročih poletnih dneh in prinaša tako dragocene devize za naše gospodarstvo: hmelj! Obiranje hmelja ne terja žuljev, le dobre volje je treba in če se zraven doda tudi dobro plačilo za delo in bone, s katerimi se bodo obiralci lepo in toplo oblekli za zimo, bo vrisk ob dobri hmeljski letini še bolj sproščen.

Naš novomeški okraj bo dal dve sto frontovcev za obiranje hmelja. Prijavilo se jih je že lepo število in kakor kaže, bo vsak čas dosežena določena številka. Lahko delo ne kliče čvrstih moških mišic, zato bodo brigade sestavljale predvsem ženske in mladina. Clanice AFZ bodo znova dokazale, da je njihovo zaupanje v naše državno vodstvo čvrsto in neomajno. Pa tudi sama »zejena Stajerska« je kar se da privlačna s svojo značilno lepoto Obiranje hmelja bo na pol izlet.

V spominu so mi besede Stajerca iz Savinjske doline, ki mi je med vojno nudil prenočišče in jedi. »Dolenjce imam najrajši za obiranje hmelja, ker so pridni, pošteno in vedno dobre volje!«

Tako uživamo Dolenjci na Stajerskem sloves dobrih obiralcev hmelja. Letos bomo znova dokazali, da smo take pohvale vredni. Brez lojtniških voz, z vlakom in kamioni se bomo prismejali hmeljskim nasadom, jih obrali in za drugo leto sami sebi natočili zvrhano kupo dobrega piva.

Velja: naš novomeški okraj bo dal dve sto frontovcev za obiranje hmelja, v pričanju, da ne bo za nami zaostal ne trebanski ne črnomeljski okraj. Med Stajerci, ki nas bodo sprejeli in poskrbeli, da ne bomo dobrega lačni pa bomo potrdili, da nam ni samo za lepe denarce in bone, ampak tudi za to, da ne ostane nobeno zrno hmelja na kolu.

Na svidenje v prelepi Savinjski dolini — Lojze.

Na počitnice...

Gledam in opazujem Dolenjce, ki te dni odhajajo na dopust in pa tiste, ki se vračajo z morja in planin. Na prvih kaj hitro preberem z obraza skrito pričakovanje, hrepenenje po morju in planinah, pri drugih pa vsa doživljaja, ki jim jih je nudil modri jadranski val ali pa planinska roža nekje na Gorenjskem.

Videti zadovoljnega človeka v teh pasje vročih dneh, dene opazovalcu tako prijetno, kakor bi popil kupo hladilne in okusne pijače. Radvednemu kot malokdaj prej, mi ne da žilica miru vse dokler me ne zapelje korak v poslovalnico »Putnika« v Novem mestu. Prijazna Majda in Roman mi bosta pomagala rešiti uganko, zakaj prihajajo tako vedrih obrazov z dopusta.

To, da poslovalnica »Putnika« v Novem mestu služi delovnemu ljudstvu petih okrajev, že menda veš, in tudi to, da je današnji »Putnik« zato, da pošteno posreduje med ljudstvom in upravami hotelov na morju in planinah, ti je morda znano. Mi vsi se trudimo z vsemi silami, da bi svojo dolžnost vestno izpolnjevali. Zivimo v pričanju, da tako tudi delamo!

Med tem ko mi je tovariš Roman tole pripovedoval, je imela Majda kup opravkov s kmetkami, ki se poslužujejo »Putnika«, da se ne drenjajo na železniških postajah, kjer včasih skoraj ne zmore blagajničarka prijazno postreči vsem potnikom.

Roman z nasmehom nadaljuje: »Teže jih je bilo pripraviti in navaditi na »Putnika«, kakor pa piščeta odvaditi od koklje. Zdaž že kar gre. Prepričalo so se, da na ta način same sebi napravijo uslugo. Saj bo šlo!«

— Roman, jaz bi rad...
— Vem, kaj bi rad. Poslušaj: do 24. julija je s posredovanjem naše poslovalnice izkoristilo svoj letni dopust 124 delavcev, 103 namoščenici, 22 gospodinj in 12 otrok. Zal mi je, da ti ne morem povedati vtise in doživljaja vseh teh 261 letoviščarjev, da bi spoznal, kako so preživeli letni dopust. Opozarjamo jih, da imamo v naši poslovalnici knjigo, v katero naj zapišejo svoja doživljaja, zadovoljstvo ali pa upravičeno pritožbo, pa nam malokdo ustreže. Ne vedo, da bi s tem sami sebi pomagali: mi bi poskrbeli, da bi se nevšečnosti, ki so se zgodile na potovanju in v hotelih, drugo leto odstranile. Zato smo tukaj, saj vendar služimo sami sebi in naši udobnosti na oddihu. Imamo tudi lepo število takih, ki vedo, da imajo pravico do pritožbe in pa do pohvale. Profesorica Jankovičeva...«

Na ulici sem jo srečal in jo pobaral o dogodkih na Hvaru, kjer je s svojima dvema otrokoma preživela počitnice.

»Kaj naj vam povem« — mi s prijaznim razumevanjem odgovori socialistična vzgojiteljica ne samo mladih, ampak tudi nas starejših ljudi. Imeli smo se lepo. Res! Morje je že samo po sebi radodarno, saj človeka

boža na vse pretege; hrana, ki je pa terja voda v poletnih dneh, je bila zame in za otroke dobra in dovolj izdatna. Verjetno — tovarišica Jankovičeva je zdrknila s pogledom po mojem močnem telesu in se nasmehnila »bi tebi ne zadrževala. Prepričana pa sem, da s Hvara, kjer sem preživela toliko prijetnih ur z mojima nasmejanima otrokoma, ne odhaja nihče lačen! Letošnje počitnice so bile za nas vse tri resnični oddih!«

Upajmo, da bo v petem letu petletke, ko se bomo z novim korakom približali cilju, tudi v Dobrni drugače. Privoščite tudi v Dobrni utrujenemu človeku oddih, kakršnega krvavo zasluži!

Z besedo sva se spoprijela tudi z otrokom Jankovičeve. Ni mi znal veliko povedati, le to je rekel, da je tehtnica zahtevala ob vrnitvi z dopusta, ko se je tehtal, en utež več. Zdelo se mi je tudi, da so njegove oči pri-

zveče modrino jadranskega neba in da gledajo nekam bolj široko v svet.

Rad bi še povedal o dožitvijih naših dolenjskih deklet, toda bojim se, da bi preveč povedal. Saj ne bi bilo nič prehudega, kar so mi zaupale Francka, Lojzka, Micka, Nežika in deset drugih, ker ni bilo nič drugega, kot vroč pogled, ki ga zahteva vroče nebo, smeha na klope in pa koš razglednic, ki se danes obiskujejo novomeški okraj z vseh strani Jugoslavije.

Lepo je bilo letoviščarjem z Dolenjske, zato se tudi Roman pri »Putniku« tako zadovoljno smeje, ko mu pripovedujem svoje razgovore z ljudmi.

Napiši tudi to, da »Putnik« ne obstoji samo za počitnice, ampak ima zvrhano naročje lepih izletov na vse strani naše domovine. Za seboj imamo letos že kar lepo število izletov: Planica, izlet »14 dni po Jugoslaviji«, ki so ga izkoristili študenti Ekonomskega tehnikuma po uspešni zaključitvi študija, in še dosti drugih. Trideset jih je vseh skupaj. Za enkrat je najvažnejši bližnji izlet, ki ga bomo napravili 13. avgusta. Zelimo, da se tega izleta udeleži čim več kmetov, saj smo ugotovili, da je tudi našemu kmetu morje pri sreči. Udeležba bo prav gotovo številna; zanimanje zanj je že sedaj izredno veliko. Množične organizacije po vaseh — posebno organizacija AFZ — naj se potrudijo in obveste ljudi o tem ugodnem izletu v eno najlepših mest na našem Jadranu. Voznina bo nizka, menda le 195 dinarjev za osebo. Dolenjci tudi malo vedo o brzovlaku, ki hiti hodom vozovnic pri »Putniku«, bo prispel na Reko in v Beograd. Vozovi teh vlakov so oštevilčeni, in če si potnik priskrbi pred odpocič na cilj potovanja. Napiši to ljudem!

Roman bi še pripovedoval, pa nima on časa ne jaz. Majdi in njemu hvaležen odhajam iz »Putnikove« poslovalnice, prepričan, da ni v Novem mestu ali okolici kulturnejše postrežbe, kot ravno pri »Putniku«. Primer vsem ostalim! Grem skozi novomeški ulični prah, ki ga ni nikdar konca, zaživim z vsemi tistimi, ki bomo šele izkoristili dopust in komaj pričakujem uro, ko bo na novomeški postaji zavriskala lokomotiva tako lepo, kakor ne zna noben instrument ne noben glas: »Na počitnice!«

Požar v Gambišču

23. junija 1950. je v popoldanskih urah izbruhnil požar pri posestniku Jožetu Zupanciču iz Gambišča št. 5 KLO Vel. Gaber, okraj Trebnje. Zajel je celotno gospodarsko poslopje. Zgorelo je tudi poljedelsko orodje, eno tele in prašič. Ogenj je planil tudi na gospodarsko poslopje Janeza Fortuna in mu uničil ljudi. Imeli smo se lepo. Res! Morje je že samo po sebi radodarno, saj človeka

orodjem, tri glave živine, ovco in štiri prašiče. Pri reševanju živine je postal žrtev ognja tudi gospodar Janez Fortun.

Vzrok požara še ni ugotovljen. Skoda znaša nad en milijon dinarjev.

Vse premalo je previdnosti in budnosti pred požari. Starši! Ne dopuščajte, da se vaši otroci igrajo z vžigalicami in odprtim ognjem!

